

OIVALLUS

1

4. Psyykkinen toiminta on monitasoista





Oivallustehtävä

Perjantai-illan grillijonossa alkaa tappelu.
Miksi? Keksikää mahdollisimman monta
syytä tapahtuneelle!

Psykologian kolme tarkastelutasoa



Psyykkinen taso

- kognitiiviset toiminnot
- emootiot
- motivaatio

Biologinen taso

- aivojen toiminta
- geenien vaikutus
- evoluutio

Sosiaalinen taso

- ihmissuhteet
- ryhmien toiminta
- kulttuurien piirteet



Tarkastelutasojen sovellus

Mitä kognitioita, emootioita ja motiiveja oletat kuvan henkilöillä olevan?

Ovatko esimerkiksi kaikki motiivit tietoisia?

Tietoinen ja ei-tietoinen toiminta

Tietoisuus:

- perustietoisuus – kyky kokea subjektiivisia kokemuksia
- reflektiivinen tietoisuus – kyky kohdistaa tarkkaavaisuutensa oman tietoisuutensa tiloihin sekä kuvata niitä
- itsetajunta – kyky ymmärtää itsensä muista erillisenä olentona

Ei-tietoinen toiminta:

- sellaiset psyykkiset (ja fysiologiset) tapahtumat, joista ei olla tietoisia (esim. aiheeton mustasukkaisuus)

Keskusteltavaksi

Miten tiedostamattomat asiat saattavat vaikuttaa siihen, miten suhtaudumme muihin ihmisiin?

Keksikää ainakin kolme esimerkkiä!

Mitä vastauksia video antaa kysymykseen?



Lähde: The Royal Society. (2015). *Understanding unconscious bias*. Saatavilla osoitteessa <https://www.youtube.com/watch?v=dVp9Z5k0dEE>

Palauta mieleen

- Mitkä ovat psykologiassa käytetyt toiminnan selittämisen tasot?
- Miksi toiminnan selittämiseen tarvitaan näitä tasoja?
- Selitä omin sanoin, mitä tarkoittaa: “Psyykkinen toiminta koostuu kognitiivisesta toiminnasta, emootioista ja motivaatiosta.”
- Mitä tietoisuudella tarkoitetaan?
- Anna esimerkkejä siitä, miten ei-tietoiset tekijät vaikuttavat ihmisen toimintaan.